స్వయంవరం

- శంకరమంచి పార్థసారధి

సుందరామయ్య గార్కి ఒక్కతేకూతురు,

పేరు లలిత, పేరుతగ్గట్టే చాలా అందంగా, లలితంగా వుంటుంది, ఆమెకి పెళ్ళీడు వచ్చినదగ్గిరినించి ఆయనకు దిగులు, బెంగ ఎక్కువైనాయి. ఆయన దిగులు, కూతురు పెళ్ళి చెయ్యలేక కాదు, రాబోయే అల్లుడిన గూర్చి. ఇంత అవస్థపడి ఎంతో డబ్బు ఖర్చుపెట్టి కూతురు సుఖ పడుతుందని పెళ్ళిచేస్తే, తీరా వచ్చిన అల్లుడు మొండి, తలతిక్క వాడు అయితే ! కూతురు భవిష్యత్తేమిటి ? దాన్ని చూస్తూ తను బతగ్గలడా ? అందులో ఆయన స్నేహితులు ఈ మధ్య ఒకరిద్దరు కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చేసి అల్లుళ్ళతో ఎంతెంత అవస్థపడుతున్నారో కళ్ళారా చూసి, మళ్ళీ తను గూడా చూస్తూ చూస్తూ రొచ్చులోకి దిగలేడు.

ఆ రోజు సుందర్రామయ్యగారు తీరుబడిగా వసారాలో కూర్చుని ఇదేవిషయం గూర్చి చాలా తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారు.

' కాబట్టి బయట సంబంధాల కోసం పరుగులెత్తటం అన్నది అర్థంలేని పని కష్టాలని కొనితెచ్చుకున్నట్లే ! అయినా తనకేం తక్కువ ? ఇద్దరు రత్నాల్లాంటి మేనల్లుళ్ళుండగా ! ఇద్దరూ మెరికల్లాంటి కుర్రాళ్ళు బుద్ధిమంతులు, మంచి వుద్యోగాల్లో వున్నారు ! అన్నిటికన్నా తనంటే వాళ్ళకి ఎంతో భక్తి , గౌరవం – తన మాట కాదనరన్న ధైర్యం తనకుంది. కాని వచ్చిన చిక్కల్లా ఇద్దరు చెల్లెళ్ళతోనే ! తనకి చెల్లెళ్ళంటే ఎంత ప్రేమో, వాళ్ళకి అంతకన్నా రెట్టింపు గౌరవం తనంటే ! లలితని వాళ్ళిద్దరూ, ఎవరికి వారు తమ కోడల్ని చేసుకోవాలన్న వుద్దేశ్యంతో వున్నట్లు చూచాయిగా తెలిసింది. మరి అటువంటప్పుడు కూతుర్ని ఏ మేనల్లుడికనివ్వటం ? అంటే రెండో వారితో కోరి విరోధం తెచ్చుకున్నట్లే గదా ? ఇవన్నీ కుదరవన్న వుద్దేశ్యంతోనూ చెల్లెళ్ళతో విరోధం తెచ్చుకోవటం ఇష్టం లేక కొన్ని బయట సంబంధాలు చూసినమాట వాస్తవమే. కానీ వాటితో పూర్తిగా సంతృప్తి చెందలేకపోయారు. అదీకాక సమకాలిన అల్లుళ్ళని చూస్తుంటే వొళ్ళు జలదరించి, ఆ ప్రయత్నానికి స్వస్తి చెప్పి ! తిరిగి మేనల్లుళ్ళ వద్దకే

రావల్సి వచ్చింది. కానీ ఎవరికి ? అన్న ప్రశ్న మాత్రం అలాగే వుండిపోతుంది, '

సుందర్రామయ్యగారు , వసారాలో అసహనంగా కదిలి, తిరిగి సర్దుకు కూర్చుని, సిగరెట్ తీసి వెలిగించి మళ్ళీ ఆలోచనల్లో పడ్డారు.

' ఈ సమస్యని పరిష్కరిస్తుందేమోనన్న అశతో ' భార్యని అడిగి చూసాడు.బయట సంబంధాలకన్నా , అయిన వాళ్ళకి ఇవ్వటమే వుత్తమం అన్న విషయంలో ఏకాభిప్రాయం కుదిరిందిగానీ, అసలు విషయం – అదే ఎవరికి అన్నదిమాత్రం ' మీ ఇష్టం ' అని భార్య తెలివిగా తప్పుకోవడంతో – అక్కడే ఆగిపోయింది. చివరకి కూతుర్ని గూడా అడిగారు. ఆమె మొదట సమాధానం చెప్పలేదు. మళ్ళీ ఆయన తరిచి తరిచి అడగ్గా , ' మీ ఇష్టం నాన్నా , నా మంచి చెడ్డలు మీకన్నా నాకెక్కువ తెల్సా ' అని అన్నప్పుడు ఆయన కళ్ళు ఆనందంతో చెమర్చాయిగాని ! అసలు విషయానికి పరిష్కారం దొరకలేదు.

సుందర్రామయ్యగారు ఆలోచించి ! ఆలోచించి , చివరికి ఒక నిర్ణయానికొచ్చిరు మహత్తరమైన పథకం వేసారు. అదే స్వయంవరం.

ఉగాది పండగనాడు చెల్లెళ్ళని, మేనల్లుళ్ళని భోజనానికి పిల్చారు. ఆ రోజు భోజనాలయ్యాక, ఆడవాళ్ళు వంట ఇంట్లో అంట కంచాల ముందు కూర్చుని కబుర్లలో పడితే, సుందర్రామయ్యగారు ! మేనల్లుళ్ళిద్దర్నీ ఎదురుగా కూర్చోబెట్టుకుని అసలు విషయం కదిపారు.

" .... అబ్బాయిలూ, అదీ విషయం. నాకు తెల్సు మీ రిద్దరికీ లలితంటే ఇష్టం అని, అలాగే , నాక్కూడా మీరిద్దరూ సమానమే. నాకున్నది ఒక్కతే కూతురు. కాబట్టి లలితని మీరిద్దరిలో ఎవ్వరికివ్వాలన్న విషయంపై తర్జన భర్జన జరిపి, చివరికి ఒక నిర్ణయానికొచ్చాను. "

ఇద్దరు మేనల్లుళ్ళు , రామం , మూర్తి మామయ్యవైపు ఆదుర్దాగా చూసారు.

సుందర్రమయ్యగయారు ముచ్చటగా ఇద్దరి వైపు చూసి, " కాబట్టి లలితని ఎవరు చేసుకుంటారో మీరే తేల్చుకోవాలి " అన్నాడు.

వారివ్వరూ తెల్లబోయి ఒకరి మొఖం ఒకరు చూసుకున్నారు.

" కంగారు పడకండి . నాకు తెల్సు మీక్కూడా అదంత సామాన్యమైన విషయం కాదని ! అందుకే మీరిద్దరికీ ఒక చిన్న పరీక్ష పెడతా. అందులో నెగ్గిన వాళ్ళు లలితని వివాహం చేసుకోవటానికి అర్హులు " అని ఇద్దరి భావాల్ని జాగ్రత్తగా గమనించడం మొదలెట్టారు.

కానీ వాళ్ళిద్దరికి ఆయన పెట్టబోయే పరీక్ష ఎటువంటిదో అర్థం కాలేదు.

సుందర్రామయ్య గారు అయిదు నిమిషాలు వ్యవదిచ్చి, " పరీక్ష అంటే కంగారు పడకండి, ఏం లేదు, – నేను ఒక కథ చెబుతా, పూర్తిగా విని, నేనడిగిన ప్రశ్నకి , నాకు సంతృప్తి కలిగేలా సమాధానం ఎవరు చెబుతారో వారు విజేత, కానీ ఒక విషయం గుర్తుంచుకోండి .... ఎవరు గెలిచినా , రెండవ వారు ' స్పోర్టివ్‌గా ' తీసుకోవాలి. – నాకిద్దరూ సమానమే అని ముందే చెప్పాను. ఆలోచించుకోండి " అని సిగరెట్ వెలిగించి ఇద్దరి వంక చూసారు, ఆశగా.

" సరే ! చెప్పండి ! " అన్నారిద్దరూ ఎంతో ఉత్సాహంగా.

సుందర్రామ్య గారు " స్వయంవరం " కథ మొదలెట్టారు.

☆ ☆ ☆

వివాహం కాక పూర్వం మాధవరావు రాబోయే భార్యగూర్చి ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదు. తనక్కాబోయే భార్య ఇలా ఉండాలి, అలా ఉండాలని ఆంక్షలు పెట్టుకోలేదు, గిరి గీసుకోలేదు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే అతడికి వివాహ వ్యవస్థ మీద అప్పటిదాకా స్థూలమైన అభిప్రాయాల్లేవు. అదే సునంద పాలిట పెద్ద శాపం అయింది.

మాధవరావు చదువు పూర్తి చేసాడు, ఒక వుద్యోగం కూడా సంపాదించాడు. తల్లి తండ్రి సంబంధం చూసి, ' మాకు నచ్చిందిరా నీ మాటేమిటి ? ' అన్నప్పుడు, పిల్లని గూడా చూడకుండా , కనీసం ఆమె గూర్చి తెలుసుకోకుండా ' ఓ.కే ' అనేసాడు.

సునంద, మాధవరావుల వివాహం జరిగి పోయింది. పెళ్ళిలో మిత్రులు , " నీకేరా అదృష్టవంతుడివి, వుద్యోగం చేసే భార్యని సంపాదించావ్ " అని అన్నప్పుడు మాధవరావు ' థాంక్స్ ' అనకపోగా మొహం మాడ్చుకున్నాడు. అది చూసిని మిత్రులు , మళ్ళీ కిక్కురు మనలేదు !.

ఇక్కడ సునంద గూర్చి రెండు మాటలు చెప్పటం ఎంతైనా అవసరం. ఆమె నూరు పైసల ఈ కాలపు పిల్ల, కంచు కాగడా వేసి వెతికినా ఆమెలో పాత చింతకాయ పచ్చటి తాలూకు చాదస్తాలు కనబడవు. ఆమెకి ఎన్నో ఆదర్శాలున్నాయి. నమ్మకాలున్నాయి. అందకుమించి ఆశలున్నాయి. ఆమె గూడా వుద్యోగస్థురాలు కావటంతో ఆర్థిక స్వాతంత్రంతో బాటు, ఆమె భావాల్ని నిర్భయంగా చెప్పగలిగే ధైర్యాన్ని గూడా సంపాదించింది.

వాళ్ళ దాంపత్య జీవితం ఒక ఏడాది మామూలుగానే సాగిందనే చెప్పాలి.

మాధవరావు మొదటి నించి, అంటే చిన్నతనంం నుంచి మహా మొండిమనిషి, తన మాటే నెగ్గాలంటాడు. బొత్తిగా పట్టువిడుపు లేని మనిషి. అది సునందకి సుతరాము గిట్టదు.

చిన్న చిన్న విషయాల్లో గూడా పెద్ద ఎత్తున రభస చేస్తూ ఉంటాడు. సునందకి అతడిలో నచ్చని విషయాల్లో ఇది గూడా ఒకటి.

" సునందా, సునందా ! " గావుకేక పెట్టాడు ఒకరోజు.

ఇంట్లో పని చేసుకుంటున్న సునంద, మళ్ళీ ఏదో కొంప మునిగిందని " ఏమిటండి " విసుగ్గా అంటూ వచ్చింది.

" ఈ చొక్కాకి గుండీలు కుట్టమని చెప్పానా ? మరి కుట్టలేదే ? " గర్జించి అడిగాడు.

" రాత్రేగా చెప్పారు. అట్లా పడేసి ఇంకో చొక్కా తొడుకెళ్ళండి. సాయంత్రం కుడతా " అంటూ పోబోయింది.

" ఓహో ! ఆ సంగతి నాకు తెల్సులే ! అయినా నువ్వు వుద్యోస్థురాలివి కదూ – మొగుడి చొక్కాకి గుండీలు కుట్టడం నామోషీ అని చెప్పరాదూ ! వెళ్ళు, వెళ్ళు నే కుట్టుకుంటాలే " అన్న మాధవరావు ఈసడింపుతో ఆగి.

" మాటి మాటికి నా వుద్యోగం సంగతి ఎత్తుతారెందుకు ? అంత వుబలాటంగా వుంటే కుట్టుకోండి " అని లోపలికెళ్ళిపోయింది.

మాధవరావు కడుపు భగ్గు మంది !

మాధవరావుది విచిత్రమైన తత్వం అతడిని అడిగి తప్పు చేసినా వొప్పుకుంటాడేమోగానీ, అడక్కుండా బ్రహ్మాండమైన పని సాధించినా తిట్టి పోస్తాడు !

అది సునందకి నచ్చదు. ప్రతి విషయాలనికి అనుమతి తీసుకోటానికి నాకు వ్యక్తిత్వం లేకనా? అతడి ఇష్టానికి అనుగుణంగా ఎందుకు మారాలి ?

ఇకరోజు రాత్రి భోజనాలయ్యాక మాధవరావు పేపరు చదువుకుంటూ కూర్చున్నాడు.

ఇంటిపని ముగించుకొని వచ్చిన సునంద. భర్తకి ఎదురుగా కూర్చుని " ఏవండి ' అంటూ పిల్చింది నెమ్మదిగా " చెప్పు " అన్నట్టు చెప్పదలిచిన విషయానికి నాందీగా " ఊ " అంటూ పేపర్లోంచే మూలిగాడు మాధవరావు !

" మా ఆఫీసులో హౌసింగ్ సొసైటీ ఒకటుంది స్థలాలు అమ్ముతున్నారు. ఒక్క మెంబరుకి ఖాళీ వుందంటే చేరే సాను " అంది మెల్లిగా.

“ నాకు చెప్పకుండా ఎందుకు చేరావ్ ? ” ఠక్కున వచ్చింది ప్రశ్న.

“ ఇవాళే ఆఖరి రోజుట అదీకకా కాంపిటిషన్ గా వుంది అందుకని సరే అనేసాను ” కరుగ్గా సమాధానమిచ్చింది.

“ మొగుడంటూ ఒకడున్నాడు – వాడితో గూడా సంప్రదించాలి. అతడి అనుమతి తీసుకోవాలి అన్న జ్ఞానం లేకుండా పోయిందన్నమాట ? అవున్లే ఎలా వుంటుంది. నీకో వ్యక్తిత్వం ఏడ్చిందిగా. అందులో ఉద్యోగస్తురాలివి ” పేపరుని కసిగా నేలకేసి కొడుతూ అన్నాడె.

“ ఏవిటండి మీ రాద్ధాంతం మీరూను – ఇప్పుడు ఏమైందని ?; స్థలం కొనాలని అనుకోవటం తప్పా ? మీతో సంప్రదించే సమయం లేక సరే అన్నాను. అందులో నాకేం తప్పు కనిపించటం లేదు. ” తీర్పు ఇనున్నట్లుగా చాలా ఈజీగా వుంది.

“ సంపాదిస్తునానవన్న అహంతో కళ్ళు మూసుకుపోయిన నీకు ఏదీ తప్పుగా కన్పించదు. అయినా ఇప్పుడు స్థలానికొచ్చిన తొందరేం లేదు గానీ రేపు చేరనని చెప్పెయ్యి ” ఎలాగైనా ఆమె మీద తన ఆధిక్యత చూపెట్టాలని అతడి తాపత్రయం.

“ క్షమించండి. మాటిచ్చి కాదనలేను వాళ్ళముందు తప్పు చేసిన దానిలా నిలబడలేను, సారీ ” అంటూ చటుక్కున్న లేచి లోపలికెళ్ళింది.

మాధవరావుకి శరీరంలోని మాంసం వుడికిపోయింది. ఎంత పొగరు ? తన మాటంటే బొత్తిగా లక్ష్యం లేకుండా పోయింది చూస్తా దీని సంగతేమిటో ! అని బుసలు కొట్టాడు.

వారు ఆ విషయంలో రాజీ పడలేదు. వ్యక్తిత్వాలు తలెత్తాయి. వారిద్దరి మధ్యా భార్యభర్తల నడుమ ఉండాల్సినవన్నీ రద్దయినాయి. సునంద భర్తని శాంతపరుద్దామన్న ప్రయత్నం కూడా చెయ్యలేదు. అది మాధవరావుకి మరింత కోపం తెప్పించింది. ఆమె వుద్ధేశ్యం తను తప్పుచెయ్యనంతవరకు ఎవరకి తలవంచి బతకక్కరలేదు – చివరికి భర్తకు గూడా !

అలా కొన్నాళ్ళ గడిచాయి – భారంగా బాదగా – ఇద్దరికీనూ.

ఒకరోజు మాధవరావు ఇంటికొచ్చేసరికి , సునంద ఇంకా ఆఫీసు నుంచి రాలేదు. మామూలుగా అతడొచ్చేసరికి , అప్పటికే ఆమె వచ్చేసి , వంట పనిలో వుంటుంది. కానీ ఆరోజు ఇంకా ఆమె రాలేదు.

విసుగ్గా తన వద్దనున్న తాళంచెవితో తలుపు తీసి, బట్టలు మార్చుకుని పేరు ముందేసుకుని సునంద కోసం ఎదురు చూస్తూ కుర్చున్నాడు.

ఆరున్నరకి అలా కూర్చు వాడు, తొమ్మిదింటివరకు అలాగే కూర్చుండిపోయాడు.

కానీ సునంద మాత్రం రాలేదు.

మాధవరావు క్షణ క్షణానికి కోపం అసహనం, ఉదృతం కాసాగాయి అప్పటికి వారిద్దరిమధ్య సన్నిహిత సంబంధాలు లేక పోవటంతో, ఆమెని సాధించటానికి , గెల్వటానికి ఇదొక సాకుగా మార్చుకుని, ప్రళయకాలరుద్రుడిలా , ఆమెకోసం ఎదురు చూస్తూ కుర్చున్నాడు

కాని ఆమె ఇంకా రాలేదు. ఇంతలో ఒక అపరిచిత వ్యక్తి బిక్కు బిక్కుమంటూ వచ్చి, “ సునందగారిల్లు ఇదేనాండి ? ” అని అడిగాడు.

“ ఇది మాధవరావు ఇల్లు – అంటే నా యిల్లు తమరెవరు ? ” కోపం ఎవరిమీద చూపాలో అర్థంకాక సతమత మౌతున్న మాధవరావు ఆ వ్యక్తిమీద విరుచుకుపడ్డాడు.

“ మీరు – ఆమె భర్తేనాండి ” అర్థం కాక అడిగాడు.

“ ఆమెకి భర్తని కాదు – బంట్రోతుని – ఇంతకీ తమకేం కావాలి ? ”

“ స్నేహితురాలి భర్తకి స్కూటరు యాక్సిడెంటయింది – సునందగారు ఫ్రెండ్‌తో పాటు హాస్పిటల్లో వున్నారు. మీరు చెప్పమన్నారు ” అసలు విషయం మెల్లిగా బయట పెట్టాడ.

“ ఇంతకీ తమరెవరు ? ” వ్యంగ్యంతో కూడిన ప్రశ్న.

“ నేను సునందగారి ఆఫీసులో పన్చేస్తాను. మా యిల్లు ఇక్కడికి దగ్గిర్లోనే ”

“ తమరికి శలవు తీసుకోవచ్చు ” పళ్ళు పట పట లాడిస్తూ అన్నాడు.

ఆ అపరిచిత వ్యక్తి మాధవరావుని వింతగా చూస్తూ నిష్క్రమించాడు.

మాధవరావు మళ్లీ వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు

అతడికి కడుపు కాలుతోంది – గుండె మండుతోంది.

భార్య ఎదరుగా వుంటే పీకనులిమేసి చంపేద్దామన్నంత కోపంగా వుంది.

‘ ఇక లాభంలేదు, రాను రాను దానికి నిర్లక్ష్యం ఎక్కువౌతోంది. తనంటే బొత్తిగా లెక్కలేకుండా పోయింది. తను వద్దన్నపని గుర్తుపెట్టుకుని మరీ చేస్తోంది. బుద్ధి చెప్పకపోతే బరితెగించే ప్రమాదం వుంది. అవును దానికి తగిన విధంగా బుద్ధి చెప్పాలి. తల తిరిగి నోట్లోకి రావాలి ! అది మళ్ళీ ఆదర్శాలు, వ్యక్తిత్వాలు అని వల్లించకూడదు– అలా చెప్పాలి గుణపాఠం.

కానీ ఏం చెయ్యటం ?

ఏం చెయ్యాలో ఆ రాత్రి అంతా జాగరణ చేసి నిర్ణయించి , సునంద కోసం ఎదురుచూస్తూ కుర్చున్నాడు.

మర్నాడు వుదయం ఆరింటికి రిక్షాలోంచి మెల్లగా దిగింది సునంద !

మాధవరావు గడపకి అడ్డంగా నలబడ్డాడు.

నిద్రలేని అతని కళ్ళు ఎర్రగా నెత్తురు ముద్దల్లా వున్నాయి.

సునంద మెల్లగా ఇంట్లోకి పోబోయింది.

" ఆగు ఎక్కడికి ? " డైరెక్షన్‌తో పాటు క్వశ్చన్ గూడా కలిపి అనేశాడు మగమహా రాజు మాధవరావు.

" ఇంట్లోకి " తడుముకోకుండా సమాధానమిచ్చింది.

" ఇక్కడ నీకు స్థానం లేదు – తెల్లవార్లు ఎక్కడ పడుకున్నావో అక్కడికే ఫో " కసిగా అన్నాడు.

" తెల్లవార్లు ఎక్కడా పడుకోలేదు. ఆస్పత్రిలో ఆపదలో వున్న స్నేహితురాలికి సాయంగా కుర్చున్నా, లోపలికి పదండి మాట్లాడుకుందాం " అతడివంక అసహ్యంగా చూస్తూ అంది.

" ఇక నీతో నాకు మాట్లాడాల్సిన పని లేదు. ఇంట్లోకి రావాల్సిన ఆవసరం నీకు లేదు – ఫో అవతలికి " బిచ్చగాడిని అన్నంత తేలిగ్గా అనేసాడు.

సునంద గృహిణి, ఈ సంఘంలోని ఒక వ్యక్తి – ఆమెకి అహం దెబ్బతింది వ్యక్తిత్వం తలెత్తింది.

" ఎందుకని " రెట్టించి అడగింది.

" నీకు సంజాయిషీ ఇచ్చుకోవాల్సిన అవసరం లేవు. వెళ్ళు వెళ్ళు " అలాగే నిలబడ్డాడు, అలాగే అన్నాడు.

సునంద ఫోఫో అంటే పట్టుకు వ్రేలాడేందుకు నేనేం పురాణకాలం స్త్రీని కాదు. మీ కోరిక ప్రకారం వెళ్ళిపోతాను. కానీ వెళ్ళేముందు రెండు మాటలు చెప్పి మరీ వెడతాను.

నే నెన్నడూ తప్పు చెయ్యలేదు – ఇక చెయ్యను గూడా దానికి నా ఆత్మ, ఆ పరమాత్మ లే సాక్ష్యం. కానీ ఈనాడు మీరు ఏదో తప్పు చేసినట్లుగా నన్ను నింధించి కాదు అనుమానించి వెళ్ళగొడుతున్నారు. ఒక్కటి మాత్రం గుర్తించండి, రోజులు మారాయి. ఆడది. అందులో భార్య గూడా ఒక మనిషేనని గుర్తించాల్సిన తరుణం వచ్చింది. కొట్టినా, తిట్టినా పడుండే రోజులు పోయాయి. సాటిమనిషిని మనిషిగా గౌరవించటం నేర్చుకోండి. వృద్ధిలో కొస్తారు – కాస్త తప్పుకోండి నా వస్తువులు తీసికెడతా " అని అనంగానే మాధవరావు చటుక్కున ప్రక్కకి తొలిగాడు

ఆమె చకచకా ఆమెత తాలూకు సామానుల సర్దుకుని, వెంటనే ఒక పెట్టె పట్టుకుని వచ్చి, రాయిలాగా నిలబడి చూస్తున్న భర్తతో (సారీ , మాధవరావుతో) , " నేను బ్రతకలేనని భయంలేదు. మీ తప్పు మీరు తెల్సుకుని, రమ్మనిపిల్చేదాకా నేను రాను. వస్తాను, గుడ్ బై " అంటూ పెట్టె పట్టుకుని చకచకా నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోయిందా స్త్రీ శక్తి !

చూస్తూ నిలబడటం తప్ప అతడేమీ చెయ్యలేకపోయాడు.

మళ్ళీ మాధవరావు ఆమెని రమ్మని ఆహ్వానించలేదు.

అప్పటినుంచి ఇద్దరు సమాంతర రేఖాల్లాగానే బ్రతక సాగారు.

చెప్పటం పూర్తి చేసిన సుందర్రామయ్య గారు, ఇద్దరు మేనల్లుళ్ళ వంక చూసి , వ్రతకథ లాగా చాలా నిష్టగా విన్నారని గ్రహించి, మెల్లిగా " అబ్బాయిలూ అదీ కద. పూర్తిగా విన్నారు కదా . ఇప్పుడు చెప్పండి . ఆ దంపతులిద్దరిలో ఎవరిది తప్పని మీ అభిప్రాయం ? భార్య జీవితాన్ని ప్రతి క్షణం దుర్భరం చేసి, ప్రతి చిన్న విషయాన్ని కొండంతలు చేసుకుని, చివరికి తాడుని తెగేవరకు లాగిన మాధవరావుదా ?

భర్తని కాదని తనకీ వ్యక్తిత్వం వుంది అని ఋజువు చేసి, భార్యంటే బానిసకాదన్న కొత్త సత్యాన్ని చాటి చెప్పాలని , అందుకు తన కాపురాన్నే పాడుచేసుకున్న సునందదా ? రామం, ముందు నువు చెప్పు. నీ అభిప్రాయం " అన్నారు మొదటి మేనల్లుడినుద్దేశించి.

రామం కుర్చీలో సర్దుకు కూర్చుని, కాలిమీద కాలేసుకుని, మెల్లిగా " ఖచ్చితంగా సునందదే. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. సంఘంలో ఆమెని అందరూ మాధవరావు భార్యగా గుర్తిస్తారుగాని, సునందగా మాత్రం కాదు . ఆమె చేసే ప్రతి పని అతడి పరువు , ప్రతిష్టలకి సంబంధం గల్గివుంటాయి. కాబట్టి ప్రతి పని చేసే ముందు నా అనుమతి తీసుకోవాలన్న మాధవరావు వాదనలో ఎంతైనా అర్ధం వుంది. బంగారు పళ్ళానికైనా గోడవార లేకపోతే నిలబడదు. ఆడది గూడా అంతే ! ఎన్ని లక్షలు సంపాదించినా , భర్త చెప్పు చేతల్లో వుండాల్సిందే ! అలాకాక, భర్తను ఎదిరించి , అతడి మాటకి గౌరవం ఇవ్వక, అతడేదో అన్నాడని బంధాలు తెంచేసుకున్న సునందదే మొత్తం తప్పు. ఆ విషయంలో ఆమె క్షమించరానిది " పూర్తి చేసాడు ఆవేశంగా.

సుందర్రామయ్యగారు అతడు చెప్పింది విన్నారు. ఆయన కళ్ళలో ఏ భావం కనబడనీయకుండా జాగ్రత్త పడ్డారు. మూర్తి వైపు తిరిగి, " నీ అభిప్రాయం ఏమిటి ? " అన్నారు.

మూర్తి గొంతు సరి చేసుకుని గట్టిగా, " నా వుద్దేశ్యంలో తప్పు ఇద్దరిదీను, తాడు తెగేదాకా లాగటం వుభయుల తప్పు. రెండు చేతులు కలిస్తేనే చప్పట్లు – అన్నట్లు వాళ్ళిద్దరిలోను లోపాలుండటం వల్లనే ఆ విధంగా బయటపడ్డారు. సంసార బండికి భార్యాభర్తలు చక్రాల్లాంటి వారు. ఒకరి భావాల్ని ఇంకోరు గౌరవిస్తూ ఒకరి లోపాల్ని ఇంకోరు సరిదిద్దుతూ , చేయిచేయి కలిపి అన్యోన్యంగా ముందుకి పోగలిగిననాడే అది నూరేళ్ళ పంట అనిపిస్తుంది. అంతేగాని భార్యాభర్తల్లో ఒకరు హెచ్చు, ఇంకోరు తగ్గు అన్నభావం ఏ కోశానవుండరాదు. సునంద మాధవరావు లాగా మరీ కర్కోటకంగాను వుండకూడదు. అలా వుండలేక పోయారు కాబట్టి ఆ తప్పు, భాద్యత ఇద్దరిదీను " అన్నాడు.

సుందర్రామయ్య గారు తృప్తిగా గాలి పీల్చారు.

శ్రావణ మాసంలో లలితని మూర్తికిచ్చి ఘనంగా వివాహం జరిపించారు.

------- అయ్యిపోయింది -------